O NOWYCH I MAŁO ZNANYCH

GATUNKACH MOTYLI

FAUNY GALICYJSKIEJ

PRZYCZYNEK DRUGI

NAPISAŁ

DR. STANISŁAW KLEMENSIEWICZ

W KRAKOWIE.

NAKŁADEM AKADEMII UMIEJĘTNOŚCI.

SKŁAD GŁÓWNY W KSIĘGARNI SPÓŁKI WYDAWNICZEJ POLSKIEJ.

1901.

O NOWYCH I MAŁO ZNANYCH

GATUNKACH MOTYLI

FAUNY GALICYJSKIEJ

PRZYCZYNEK DRUGI

NAPISAŁ

DR. STANISŁAW KLEMENSIEWICZ

W KRAKOWIE.

NAKŁADEM AKADEMII UMIEJĘTNOŚCI.

SKŁAD GŁÓWNY W KSIĘGARNI SPÓŁKI WYDAWNICZEJ POLSKIEJ.

1901.

Osobne odbicie z Tomu XXXV. Sprawozdań Komisyi fizyograficznej
Akademii Umiejętności w Krakowie.

Drukarnia c. k. Uniwersytetu Jagiellońskiego
pod zarządem J. Filipowskiego.

O nowych i mało znanych gatunkach motyli fauny galicyjskiej.

Przyczynek drugi.

Napisał

Dr. Stanisław Klemensiewicz.

Przyczynek ten zawiera wykaz uwagi godniejszych gatunków motyli, jakie przeważnie w ciągu dwóch lat ostatnich w kraju zebrałem. Uwzględniam gatunki dla fauny galicyjskiej nowe oraz mało znane, zwłaszcza takie, które w kraju na nowych odkryłem stanowiskach.

W dwóch ostatnich latach pojawiły się następujące prace, dotyczące fauny i biologii motyli galicyjskich:

I. Schille F. Fauna lepidopterologiczna doliny Popradu i jego dopływów. Część III; Sprawozd. Kom. fizyogr. Akad. Umiej. w Krakowie; T. XXXIV, 1899.

II. — Tej samej pracy część IV; w tychże Spraw.; T. XXXV, 1900.

III. — *Dasychira* Stph. *fascelina* L. *ab. laricis* Schille; Societ. entomolog. XIV Jahrgg. Zürich-Hottingen 1899.

IV. — Neue aberrative Schmetterlinge aus Galizien; Societ. entomolog. XV Jahrgg. Zürich-Hottingen 1900.

V. — *Pleretes Matronula* L.; Illustrierte Zeitschr. für Entomologie; V Band. Neudamm 1900.

VI. Viertl A. Die Biologie von *Botys palustralis* Hb.; Rovartani Lapok IV, p. 120. Budapest.

VII. Klemensiewicz Dr. S. O nowych i mało znanych gatunkach motyli fauny galicyjskiej. Przyczynek pierwszy;

Sprawozd. Komisyi fizyogr. Akad. Umiej. w Krakowie; T. XXXIV, 1899.

VIII. — Merkwürdige Fühlerbildung bei einer *Zygaena spec.* Illustr. Zeitschr. für Entomolog.; V Band, Neudamm 1900.

W pracy (I) i (II) uzupełnia Schille swe lokalno-faunistyczne badania z szczególniejszem uwzględnieniem motyli drobnych; w (IV) opisuje nowe aberacye czterech gatunków z rodzaju *Cidaria* Tr. i gatunku *Pleretes Matronula* L., zaś w (V) podaje biologię tegoż gatunku. W końcu nadmienić należy wspomnianą już w moich poprzednich wykazach rozprawę C. Hormuzakiego „Die Schmetterlinge (Lepidoptera) der Bukowina", którą autor w r. 1899 wykończył; zawiera ona tylko motyle większe.

Liczba znalezionych w kraju po dziś dzień głównych form gatunków motyli wynosi 2160, odmian i aberacyi 323, razem form 2483, przeto o 44 więcej, jak przed dwoma laty.

Gatunki niżej wykazane pochodzą przeważnie z tych samych miejscowości [1]), co poprzednio, nadto z okolicy Szczakowy, gdzie w porze letniej r. 1899. jakiś czas bawiłem. Obszar wsi Szczakowy (w powiecie chrzanowskim), wzniesiony na 307 *m* n. p. m., przypomina poniekąd swem równem położeniem, obfitością piasków, moczarów i wysokopiennych borów sosnowych, okolice Brodów; różni się jednak obfitszym strumieniem Koziobrodem, lewym dopływem Przemszy, który w ostro zagłębionem piaszczystem korycie porusza się leniwie wśród bujnych łąk, przeważnie podmokłych. W okolicy przeważają lasy sosnowe, role, pastwiska i wielkie obszary, pokryte żółtym, częstokroć lotnym piaskiem; stawy i moczary uzupełniają krajobraz tej monotonnej okolicy. Grunt borów jest przeważnie jałowy, piaszczysty, miejscami podmokły, ich brzegi urozmaicone krzakami jałowcowymi. Wobec podobnych warunków topograficznych okolicy Szczakowy i Brodów, daje się zauważyć także pod względem fauny motyli niejakie podobieństwo; Szczakowa posiada jednak swoje specyalności, jakich dotąd gdzieindziej w kraju nie zauważono (*Ypsolophus Marginellus* F., *Coleophora Clypeiferella* Hofm. i inn.).

W następującym wykazie zestawiłem i nazwałem gatunki według katalogu Staudingera i Wockego z r. 1871., zaznaczając gwiazdką formy, dla fauny krajowej nowe. Rzymskie liczby w nawiasie odnoszą się do prac wyżej wymienionych. Głoski „m. w." oznaczają w skróceniu „mój wykaz" z r. 1898. (O nowych i mało znanych gatunkach motyli fauny galicyjskiej; Sprawozd. Komis.

---

[1]) Zobacz wstęp do moich wykazów w T. XXXIII. Sprawozd. Komisyi fizyogr.

fizyogr. T. XXXIII), do którego czasem odwoływać się wypadnie. „Ex l.“ oznacza wykazy wyhodowane w domu z gąsienic.

RHOPALOCERA.

Polyommatus Latr.

1. *Dispar* Hw. *v. Rutilus* Wernb. Gatunek właściwy Anglii w formie głównej; u nas (dotychczas tylko w Galicyi wschodniej) jakoteż we Francyi, Niemczech, południowo-wschodniej Europie i Transkaukazyi znany tylko w odmianie[1]) *Rutilus* Wernb., która od formy głównej różni się tylko rozmiarem znacznie mniejszym i mniejszemi plamami czarnemi. W r. 1900. wyhodowałem dnia 5. czerwca we Lwowie, z gąsienicy znalezionej w maju na *Rumex sp.* piękną samicę, którą z powodu wielkiego rozmiaru (długość skrzydła przedn. wynosi blizko 21 *mm*, zaś u *Rutilus* 17—19 *mm*) i bardzo wielkich plam czarnych, skłonny byłbym uważać za formę główną *Dispar* Hw. Plamy czarne szeregu za środkiem skrzydła są promienisto wydłużone, ku nasadzie zaostrzone; również w komórce 1 b i środkowej wybiega z nasady skrzydła promienisty czarny nalot. Na skrzydłach tylnych są plamy także pokaźne i podłużne.

*2. *Dorilis* Hufn. ? *v. Orientalis* Stdgr. Czerwony nalot na przednich skrzydłach jest u galicyjskich okazów samic często mocno zredukowany. Trzy egzemplarze z Brodów, znalezione w połowie maja, odznaczają się skrzydłami jednostajnie czarnobrunatnemi; na przednich niema śladu zaczerwienienia; szeregi czarnych plamek są wyraźne, plamki przed krańcem od strony wewnętrznej czerwono obwiedzione. Spód jak u formy zwyczajnej. Forma bardzo zbliżona do środkowo azyatyckiej *v. Orientalis* Stdgr. (Pojawia się także na Bukowinie).

Lycaena F.

3. *Hylas* Esp. Jeden okaz samca na łąkach górskich w Czorsztynie nad Dunajcem, przy końcu lipca.

---

[1]) Niektórzy autorowie uważają formę *Rutilus* Wernb. za odrębny gatunek.

Coenonympha Hb.

4. *Tiphon* Rott. *ab. Philoxenus* Esp. Rzadki, między okazami formy głównej, na podmokłych łąkach przy Lwowie, od końca czerwca do końca lipca.

SPHINGES.

Macroglossa O.

5. *Fuciformis* L. Lokalny. W dolinie Maruńki koło Lwowa, na wilgotnych łąkach leśnych, co roku w drugiej połowie maja i pierwszej czerwca, nie rzadki.

Sesia F.

6. *Ichneumoniformis* F. Dotychczas był wykazany w jednym okazie (przy końcu czerwca) z okolicy Lwowa; znalazłem go następnie przy N. Sączu w olszynie nad rzeką Kamienicą, 7. sierpnia.

7. *Empiformis* Esp. Rozprzestrzeniony, przeważnie w Galicyi wschodniej; jeden okaz znalazłem w Gołąbkowicach koło N. Sącza, na górskich pochyłościach 9. sierpnia.

Naclia B.

8. *Ancilla* L. W połowie lipca przy lampie w Brodach. Gatunek daleko rozprzestrzeniony, jednak wszędzie rzadki.

BOMBYCES.

Fumea Hb.

9. *Sepium* Spr. W okolicy Lwowa co roku, zwłaszcza w stanie gąsienicy nie rzadki; gąsienice w charakterystycznych woreczkach równowązkich, znachodzą się na wiosnę po pniach drzew i płotach, których porostami żyją. Motyl lęgnie się przy końcu czerwca i na początku lipca, gdzieindziej dotychczas nieznany.

Psilura Stph.

*10. *Monacha* L. *ab. Eremita* O. Odmiany mniej lub więcej ciemne zdarzają się czasem między okazami formy głównej. Egzemplarze niemal całkiem czarne znajdywałem w lasach liścia-

stych, zmięszanych ze sosną, w Brzuchowicach koło Lwowa, mniej typowe w lasach sosnowych Szczakowy.

Drepana Schrk.

11. *Cultraria* F. Pojawia się w całym kraju, lecz wszędzie pojedynczo i rzadko, w dwóch pokoleniach. We Lwowie wylągł się u mnie okaz z przezimowanej poczwarki 23. kwietnia; gąsienice znalazłem późną jesienią roku poprzedniego na buku. W Rytrze jeden okaz przy lampie 10. lipca.

Notodonta O.

12. *Dictaeoides* Esp. Gatunek rzadki, znany dotąd tylko w okolicy Stanisławowa i Lwowa. Werchratski[1]) wspomina o dwóch generacyach motyla, pojawiających się w maju oraz znowu w drugiej połowie lipca i początku sierpnia. W okolicy Lwowa znalazłem go w połowie czerwca.

Lophopteryx Stph.

13. *Camelina* L. Wszędzie dość pospolity w dwóch pokoleniach, z których drugie o wiele rzadsze. W Brodach znalazłem okaz świeżo wylęgły 29. sierpnia, zaś we Lwowie wyhodowałem go dopiero 14. listopada.

Drynobia Dup.

14. *Velitaris* Rott. Lwów ex l. w drugiej połowie czerwca. Gąsienice zeszłej jesieni na dębie, poczwarki zimują w ziemi, niekiedy dwa, lub nawet trzy razy.

15. *Melagona* Bkh. W lesie grabowym wsi Brzuchowic koło Lwowa, 6. lipca przy lampie. Znacznie rzadszy od poprzedniego.

Cymatophora Tr.

16. *Fluctuosa* Hb. Gatunek daleko rozprzestrzeniony, lecz powszechnie za rzadki poczytywany. W roku zeszłym pojawił się przy lampie, w cienistej alei wśród lasu grabowego Brzuchowic koło Lwowa, w znacznej ilości 6. lipca.

---

[1]) Motyle większe Stanisławowa etc. Sprawozd. Kom. fizyogr. T. XXVIII.

NOCTUAE.

Agrotis O.

*17. *Tritici* L. *ab. Eruta* Hb. Jeden okaz tej rzadkiej aberacyi pojawił się przy lampie w Rytrze, 31. lipca 1895.

Mamestra Tr.

18. *Albicolon* Hb. Gatunek bardzo podobny do *M. Brassicae* L. Rozsiedlony daleko lecz rzadki; wymieniono go w pojedynczych egzemplarzach z okolicy Lwowa i Krakowa. Jeden okaz znalazłem także koło Brodów. Pojawia się przez cały czerwiec i lipiec.

Hadena Tr.

19. *Didyma* Esp. *ab. Nictitans* Esp. Jedna z najrzadszych aberacyj tego gatunku, znana z okolicy Lwowa (Garb.) i Szczakowy (Klem.).

Cosmia O.

20. *Paleacea* Esp. Jeden okaz tej rzadkiej w kraju nocnicówki wyhodowałem we Lwowie przy końcu lipca z gąsienicy, znalezionej na wiosnę tego samego roku, o ile się nie mylę, na dzikiej róży.

Chariclea Stph.

21. *Umbra* Hufn. Przy końcu jesieni 1899. r. pojawiło się na cmentarzu lwowskim mnóstwo gąsienic tego gatunku na *Geranium pratense*, objadających niedojrzałe jeszcze owoce tej rośliny; w roku następnym było ich tam bardzo mało. Barwa gąsienic zmienna, brudno-zielona, lub czerwonawo-brunatna. Poczwarki zimują w ziemi i wydają motyla między 8. czerwca a 8. lipca roku następującego. Dotychczas podawano drzewa liściaste i *Ononis spinosa* jako pokarm gąsienicy.

GEOMETRAE.

Acidalia Tr.

22. *Ochrata* Sc. Jeden okaz w zrębie sosnowym koło Brodów 14. sierpnia. Gatunek rzadki, znany w pojedynczych egzemplarzach z niewielu miejsc, tylko Galicyi wschodniej.

23. *Dimidiata* Hufn. Rozsiedlony w całym kraju, w nizinie i w górach, lecz nie częsty. Zauważyłem go w okolicach Szczakowy, N. Sącza, Piwniczny, Brodów i Lwowa, w lipcu i na początku sierpnia.

24. *Straminata* Tr. Wykazany był w formie głównej, przed 35 laty, tylko z okolicy Janowa[1]). Trzy okazy znalazłem w roku zeszłym na suchym, piaszczystym cmentarzu brodzkim, w sierpniu. Gatunek lokalny.

25. *Nemoraria* Hb. Koło Lwowa w czerwcu; bardzo rzadki.

Boarmia Tr.

*26. *Cinctaria* Schiff. S. V. *ab.*

„*Unicolor, albicans, alae vix pulverulentae, absque umbra media, lineis distincte nigris, prima solum geminata, lunulis mediis alarum anteriorum dilutioribus, non obscure cinctis, posteriorum absentibus*".

Aberacya wybitnie albinistyczna, zbliżona do *ab. Consimilaria* Dup. Odznacza się skrzydłami, wszędzie jednostajnie biało popielatemi, bardzo słabo i delikatnie ciemno naprószonemi. Na skrzydłach przednich są obie rysy poprzeczne wybitnie czarne, tylna pojedyncza, na żyłkach ostro ząbkowana, przednia zdwojona zapomocą towarzyszącego jej od strony nasady, słabszego cienia brunatnego; obie leżą w zwykłych miejscach. Z półksiężyców środkowych pozostały na skrzydłach przednich tylko ślady białawych źrenic, pozbawionych ciemniejszego otoczenia; na skrzydłach tylnych brak ich zupełnie. Cień środkowy zaznaczony tylko przy brzegu ramiennym skrzydeł przednich, nad półksiężycem środkowym. Linia falista nieco jaśniejsza, na skrzydłach przedn. w komórkach 4—6 od zewnątrz (słabiej od wewnątrz) brunatno ocieniona. Na skrzydłach tylnych znajduje się tylko tylna rysa i linia falista. Ciało nie wiele od skrzydeł ciemniejsze, drugi pierścień kałduna czarno-brunatny.

Znaleziony w jednym okazie ♂ na cmentarzu brodzkim, 27. kwietnia 1899. r.

27. *Crepuscularia* Hb. *ab. Schillei* Klem. Dwa śliczne okazy wyhodowałem we Lwowie roku zeszłego w kwietniu z gąsienic, znalezionych w późnej jesieni roku poprzedniego na jesionie. Gąsienice różnią się znacznie od zwyczajnych tego gatunku. Poczwarki zimują w ziemi.

---

[1]) M. Nowicki, Beitrag zur Lepidopterenfauna Galiziens. Verh. d. zool. bot. Ges. Bd. XV.

Lithostege Hb.

*28. *Griseata* Schiff. S. V. *ab. infuscata* Ev. Jeden egzemplarz tej rzadkiej aberacyi pojawił się na jałowych wzgórzach łyczakowskich przy Lwowie, 9. maja.

Cidaria Tr.

29. *Picata* Hb. Kilka okazów przy lampie w Brzuchowicach (las grabowy) koło Lwowa, na początku lipca.

30. *Bilineata* L. *ab. Infuscata* Gumpp. Forma odznaczająca się mniej lub więcej zaciemnionem polem środkowem skrzydeł przednich. Pojawia się czasem między okazami formy zwyczajnej, *Ab. Testaceolata* Stgr. jeszcze w Galicyi nie znaleziono.

Eupithecia Curt.

31. *Rectangulata* L. *ab. Subaerata* Hb. oraz

32. *Rectangulata* L. *ab. Nigrosericeata* Hw.

Pierwsza z nich ma skrzydła prawie całkiem zielone, druga czarnawe z wyjątkiem zielonej, zewnętrznej rysy poprzecznej. Zdarzają się w formach charakterystycznych tylko rzadko między okazami zwyczajnymi. Pierwszą znalazłem w Rzeszowie, drugą (częstszą) we Lwowie, w czerwcu.

33. *Tenuiata* Hb. We Lwowie wychowałem w zeszłym roku dwadzieścia kilka okazów z gąsienic, przebywających od wczesnej wiosny w baziach wierzby iwy; gąsienice zapoczwarczały się na dnie pudła pod baziami. Motyle lęgły się od 7. czerwca blizko do połowy lipca.

34. *Exiguata* Hb. Kilka egzemplarzy ex l. we Lwowie. Gąsienice żyją w jesieni na tarce, poczwarki zimują pod mchem. Motyle lęgną się przy końcu kwietnia i w maju.

PYRALIDINA.

Scoparia Hw.

35. *Crataegella* Hb. Znalazłem go koło Lwowa i Piwniczny jest zresztą daleko rozprzestrzeniony, chociaż dość rzadki. We Lwowie wylągł się wskutek sztucznie przyspieszonego rozwoju już 22. kwietnia; w naturze pojawia się w czerwcu i lipcu.

Botys Tr.

36. *Purpuralis* L. *v. Ostrinalis* Hb. Tę rzadką odmianę, znaną tylko Nowickiemu, znalazłem w okolicy Brodów 18. lipca.

37. *Aerealis* Hb. Jeden okaz na stepowatych łąkach w Ditkowcach koło Brodów, 2. sierpnia.

38. *Ferrugalis* Hb. Rzadki, lecz daleko rozsiedlony. W Piwniczny płoszyłem go z krzaków przy końcu lipca, w Krakowie i Lwowie w połowie września.

39. *Olivalis* Schiff. S. V. Dotąd znany mi tylko z okolic górskich zachodnich Karpat (góry rytrzańskie, Witów w Tatrach), w lipcu.

Psamotis Hb.

*40. *Pulveralis* Hb. Bardzo rzadki. Jedyny okaz znalazłem w Klęczanach koło N. Sącza, 9. lipca 1873. r.

Schoenobius Dup.

41. *Forficellus* Thnb. W Brodach co roku dość zwyczajny, tylko przy lampie, od końca czerwca do pocz. września; samce są o wiele rzadsze.

Crambus F.

42. *Hamellus* Thnb. Jeden już nieco zlatany egzemplarz w Brzuchowicach przy Lwowie, w miejscu piaszczystem, porosłem z rzadka młodemi sosnami, dopiero 22. września (porówn. m. w.).

43. *Fascelinellus* Hb. Przebywa pojedynczo po stepowatych miejscach piaszczystych, w pobliżu lasów sosnowych, w okolicy Brodów i Szczakowy, w lipcu i sierpniu.

44. *Deliellus* Hb. Dotychczas był wykazany tylko w jednym okazie z okolicy Janowa[1]). Pojawia się nielicznie także koło Brodów, po miejscach piaszczystych, słońcem spieczonych, w pobliżu lasów sosnowych, w drugiej połowie sierpnia. Samice są rzadsze[2]).

*45. *Deliellus* Hb. *ab. Unicolorellus* m.

„*Alae anteriores omnino pallide stramineae, absque signatura fusca*".

Nalot ciemno-brunatny, który ogranicza w kształcie ostrych promieni tylną żyłkę środkową, srebrzysto połyskującą, jakoteż brunatny pyłek przy brzegu pachowym skrzydeł przednich, są u niektórych okazów gatunku *Deliellus* mniej wyraźne (zwłaszcza u samic).

---

1) Nowicki, Beitrag etc. l. c.

2) Przy sposobności prostuję błąd, zawarty w m. w, w który zostałem wprowadzony przez jednego z zakrajowych determinatorów. Mianowicie opisana tam przeze mnie rzekomo nowa aberacya gatunku *Tristellus* F. (215, g.), jest gatunkiem *Deliellus* Hb.

U dwóch samców z Brodów brak tych ciemnych nakreśleń prawie zupełny, a u jednego są tylko słabe ślady charakterystycznych dla tego gatunku czarnych kropeczek na krańcu. Skrzydła przednie są przeto zupełnie jednostajnie słomiano żółte, a tylna żyłka środkowa tylko bardzo słabo połyskująca. Aberacya wybitna, godna odrębnej nazwy.

46. *Tristellus* F. *ab*. „*Alis anterioribus ubilibet hepaticis*“.

Tę rzadką, jednostajnie ciemno-brunatną aberacyę, znalazłem na wilgotnych łąkach koło Brodów, 22. sierpnia (porówn. m. w.).

Dioryctria Z.

47. *Abietella* Zk. Pojawia się nielicznie w całym kraju po lasach szpilkowych, od równin do przedgórzy, (okolice Brodów, St. Sącza, Czarnego Dunajca), prawdopodobnie w dwóch generacyach, od końca maja blizko do końca sierpnia.

Pempelia Hb.

48. *Adornatella* Tr. Rzadki. Jeden samiec w Młodowie koło Rytra 31. lipca. Zresztą znany z okolic Lwowa, Sambora i Krynicy.

Hypochalcia Hb.

*49. *Ahenella* Zk. *ab*. *Luridella* Schl. Różni się od formy zwyczajnej żółtawą barwą skrzydeł przednich i brakiem nakreślenia, z wyjątkiem miejsca ciemniejszego w komórce środkowej. Jeden okaz znalazłem na Górze Piaskowej przy Lwowie, 15. czerwca 1899. r.

Myelois Z.

50. *Cribrum* Schiff. S. V. Suche łąki przy Lwowie 23. czerwca; w Brodach kilka okazów przy lampie między 7. lipca a 7. sierpnia. U nas jeszcze mało znany.

Nyctegretis Z.

51. *Achatinella* Hb. Znany był tylko Nowickiemu w jednym okazie z Zapola koło Hołoska[1]). We Lwowie pojawił się dość licznie na piaszczystych, słońcem spieczonych łąkach, porosłych artemisią, w drugiej połowie czerwca 1895. r.

---

[1]) Żebrawski wymienia go z Chrobrza w Królestwie Polskiem.

Homoeosoma Curt.

52. *Nimbella* Z. U nas dotąd mało znany. Nowicki znalazł jeden okaz pod Lwowcem (w pow. samborskim), 8. czerwca. Koło Brodów pojawia się pojedynczo i rzadko na suchym, wapnisto piaszczystym gruncie od połowy lipca do połowy sierpnia; we Lwowie jeden okaz jeszcze 12. września. Samce są rzadsze.

TORTRICINA.

Rhacodia Hb.

53. *Caudana* F. *ab. Emargana* F. Bardzo rzadki. Jeden okaz strząsnąłem z krzaków leszczynowych w Brzuchowicach koło Lwowa, 29. września zeszł. roku. Odznacza się bladożółtem tłem skrzydeł przednich, których połowa nasadowa aż po skośną rysę za środkiem, jest wybitnie kratkowana prążkami fioletowo-brunatnemi, zaś połowa zewnętrzna całkiem zakryta barwą fioletowobrunatną.

Teras T.

54. *Cristana* F. W Krzywczycach przy Lwowie, strząśnięty z zarośli 17. października.

Tortrix Tr.

55. *Sorbiana* Hb. W lasach mięszanych koło Brodów, na pocz. lipca. Zdaje się być daleko rozprzestrzeniony, lecz tylko do niektórych miejsc przywiązany.

56. *Paleana* Hb. Rozprzestrzeniony, jednak mało znany; kilka okazów zebrałem w okolicach N. Sącza, Rytra i Brodów, też *ex l.* na *Scabiosa*. Motyl pojawia się w lipcu i sierpniu.

Cochylis Tr.

57. *Rutilana* Hb. Rzadki; w miejscach porosłych mchem. Jeden okaz w Szczakowy przy lampie, inny w Piwniczny, wypłoszony z jałowców; oba na pocz. sierpnia. Żebrawski znalazł go w Borku przy Krakowie na pocz. maja; zapewne przeto dwa pokolenia.

*58. *Smeathmanniana* F. *ab. Stachydana* H. S. Tę drobną aberacyę napotkałem w drugiej generacyi 21. sierpnia w okolicy Brodów, na piaszczystych łąkach.

59. *Notulana* Z. W dwóch ostatnich latach zebrałem kilka okazów w okolicy Lwowa w drugiej połowie maja; pojawia się przeto w dwóch pokoleniach i jest daleko rozprzestrzeniony (por. m. w.).

Grapholitha Tr.

60. *Tripunctana* F. Mało znany, chociaż daleko rozprzestrzeniony i nie rzadki. Posiadam wiele okazów z okolicy Bochni i Lwowa, zebranych przy końcu maja i na pocz. czerwca.

61. *Sordidana* Hb. Bardzo lokalny, znany tylko Nowickiemu. W drugiej połowie września r. 1900. latał w Brzuchowicach koło Lwowa późnym wieczorem dość licznie pod olszami, których liśćmi gąsienica żyje. Zebrałem kilka okazów, jak się okazało, same samce.

62. *Bilunana* Hw. Skały Panieńskie koło Krakowa, Boratyn koło Brodów, Lesienice przy Lwowie; przy końcu maja i w pierwszej połowie czerwca. Mało znany, chociaż daleko rozsiedlony i nierzadki.

63. *Cosmophorana*[1]) Tr. Jeden okaz koło Lwowa, wypłoszony ze sosny 27. maja 1900. r. Rzadki.

Phthoroblastis Ld.

64. *Regiana* Z. Dotychczas był wymieniony tylko z Krakowa (Żebr.). Posiadam trzy okazy z okolicy Lwowa, jeden z nich *ex l.* Gąsienica żyje w lecie liśćmi klonów, w jesieni włazi pod korę drzewa, sporządza sobie tęgi oprzęd, w którym po przezimowaniu zamienia się w poczwarkę. Motyle pojawiają się w maju.

Steganoptycha H. S.

65. *Corticana* Hb. Gatunek, ten wykazany tylko przez Nowickiego z Galicyi wschodniej (*Enumeratio* etc.), jako wszędzie bardzo pospolity (!), znalazłem dotychczas tylko w jednym okazie koło N. Sącza (Gołąbkowice), na początku lipca.

Phoxopteryx Tr.

66. *Obtusana* Hw. Pojawia się także koło Lwowa, przeto jest w Galicyi daleko rozprzestrzeniony (porówn. m. w.).

---

[1]) Wymienia go tylko Garbowski w dodatku swej pracy (l. c.), bez wszelkiej daty.

Dichrorampha Gn.

67. *Alpinana* Tr. W okolicy N. Sącza przy końcu maja, koło Lwowa przy końcu czerwca; u nas nie zwyczajny.

TINEINA.

Lypusa Z.

68. *Maurella* F. W Zubrzy koło Lwowa, na mokrych łąkach, porosłych z rzadka krzakami olszowymi, 25. maja, jeden samiec.

Diplodoma Z.

69. *Marginepunctella* Stph. We Lwowie wyhodowałem 7. czerwca 1900. r. jedną samicę tego rzadkiego motylka. Gąsienica znaleziona na grobowcu w późnej jesieni roku poprzedniego, przebywa w obszernym woreczku, ostro trójkrawędzistym, ku tyłowi nieco zeszczuplonym, blizko 8 *mm* długim, w środku około $4^1/_2$ *mm* szerokim; woreczek obłożony ziarnkami ziemi, piasku oraz szczątkami owadów, składa się właściwie z dwóch części, wsuniętych w siebie. Gąsienica zimuje w swym woreczku, a po przezimowaniu je dalej. Żywiłem ją porostami kory drzew. Według G. Stange'go ma pożerać także nieżywe owady. Gatunek u nas bardzo rzadki, lecz daleko rozprzestrzeniony (porówn. m. w.).

Xysmatodoma Z.

70. *Melanella* Hw. Wykazał go tylko Nowicki (*Enumeratio* etc.) przed 60 laty. W r. 1899. wyhodowałem we Lwowie jedną parkę przy końcu maja. Gąsienica żyje w krótkim (około 5 *mm*), dość obszernym, przy końcach nieco zwężonym woreczku, oblepionym drobnemi ziarnkami ziemi i szczątkami porostów; woreczek jest trójklapowy, niewyraźnie trójgraniasty, zwłaszcza o bardzo niewyraźnej krawędzi grzbietowej, spodem nieco spłaszczony. Gąsienica żywi się porostami drzew i starych płotów, na których się w maju znachodzi.

Tinea Z.

71. *Parasitella* Hb. Daleko rozprzestrzeniony, jednak dość rzadki. W Brodach na płocie 6. czerwca; we Lwowie jeden okaz *ex l.* w maju. Przezimowaną gąsienicę znalazłem w marcu pod

korą grabu w dość tęgim oprzędzie, silnie przytwierdzonym do wnętrza kory; w nim też przeobraziła się w poczwarkę.

Lampronia Stph.

72. *Redimitella* Z. Przy Lwowie kilka okazów, wypłoszonych z krzaków agrestowych 24. maja; przeto w Galicyi daleko rozsiedlony (porówn. m. w.).

Incurvaria Hw.

73. *Muscalella* F. Znany mi z okolicy Krakowa, Wieliczki i Lwowa; pojawia się pojedynczo w maju.

*74. *Intermediella* Hein. W zaroślach koło Lwowa (Zubrze, Lesienice), w drugiej połowie maja i w czerwcu; rzadki. Bardzo podobny do pokrewnych gatunków (*Muscalella* F., *Oelmanniella* Tr.).

Adela Latr.

75. *Leucocerella* Sc. Zauważył go tylko Nowicki. Gatunek daleko rozsiedlony (Rzeszów, Lwów, Brody) i, zwłaszcza w Galicyi wschodniej, nierzadki; pojawia się w maju i czerwcu na kwiatach łąk leśnych.

Nemotois Hb.

76. *Minimellus* Z. W zrębie sosnowym koło Brodów, 14. sierpnia jeden samiec. Wykryty w kraju przed 40 laty przez Nowickiego w górzystych okolicach Sambora.

Roeslerstammia Z.

77. *Pronubella* Schiff. S. V. Dotychczas tylko koło Lwowa; po łąkach leśnych w maju i na początku czerwca. Rzadki.

Hyponomeuta Z.

78. *Malinellus* Z. Koło Rytra przy końcu lipca. Zauważany pojedynczo, jak dotąd tylko w zachodniej części kraju.

Swammerdamia Hb.

79. *Combinella* Hb. W okolicy Brodów i Lwowa koło krzaków tarninowych, na pocz. maja; rzadki.

80. *Oxyacanthella* Dup. Daleko rozsiedlony, lecz dość rzadki. Koło Lwowa wypłoszyłem z krzaków kilka okazów w maju i lipcu; dwie generacye.

81. *Pyrella* Vill. Wszędzie nierzadki. Dwa pokolenia, pierwsze od końca kwietnia do początku czerwca, drugie w sierpniu. Gąsienice znajdywałem także na wiśni; poczwarki z gąsienic jesiennych zimowały w zwiniętym liściu.

Cedestis Z.

82. *Gysseleniella* Dup. W okolicy N. Sącza i Lwowa, po lasach szpilkowych w czerwcu i lipcu. We Lwowie z gąsienicy, żyjącej w maju pomiędzy lekko sprzędzonymi liśćmi sosny *(Pinus sylvestris)*. Poczwarka zmienia na kilka dni przed wylęgiem motyla, zupełnie swą postać, gdyż pteroteki odstają mocno od ciała.

Cerostoma Latr.

83. *Sequella* Cl. Bardzo rzadki, znany tylko ze Lwowa; tamże wyhodowałem jeden okaz 20. czerwca z gąsienicy znalezionej w maju tego samego roku na dzikim kasztanie.

84. *Radiatella* Don. *ab. Byssinella* Hb. 380. Aberacya rzadka, rdzawo żółtawa ze słabym odcieniem miedzianym, niekiedy ciemno ochrowa o żyłce subkostalnej delikatnie biało kropkowanej, lub brunatnawo zaciemnionej. Jeden okaz znalazłem w Gołąbkowicach koło N. Sącza, 15. lipca.

85. *Radiatella* Don. *ab. Lutarella* Hb. 168. Oliwkowo popielata o miedziano czerwonej strzępinie. Wypłoszona ze suchych już liści dębów koło Brodów, 15. października.

86. *Lucella* F. Daleko rozprzestrzeniony, lecz przeważnie rzadki. Znalazłem go w okolicy N. Sącza (Gołąbkowice) i Brodów, na początku lipca; także *ex l.* na dębie.

87. *Nemorella* L. Krynica, przy końcu lipca, pojedynczo.

88. *Xylostella* L. W okolicy N. Sącza i Krynicy, lecz tylko miejscami, przy końcu lipca i w sierpniu.

Depressaria Hw.

*89. *Ocellana* F. *ab. Fumata* m. „*Alis anter. saturate fumatis, maculis obscuris marginis anter. distinctis*".

Piękny okaz tej nieznanej mi melanotycznej aberacyi wypłoszyłem 1. sierpnia 1900. r. w okolicy N. Sącza, nad Łubinką z krzaków agrestowych. Różni się od zwykłej formy, u której skrzydła przednie są bardzo jasno popielate, o wiele ciemniejszą,

brunatno popielatą barwą [1]). Nalot ciemny, u zwykłych okazów słaby, zakrywa gęsto powierzchnię skrzydła z wyjątkiem jaśniejszego pólka przy nasadzie i nasadowej części brzegu ramiennego; plamki ciemne przy brzegu ramiennym są bardzo wybitne. Znamię środkowe jak u formy zwyczajnej, jednak ciemnem tłem zakryte. Także skrzydła tylne i spód są o wiele ciemniejsze, jak zwykle. Głowa i tułów zabarwione jak pólko nasadowe [2]).

Gelechia Z.

90. *Lentiginosella* Z. Bardzo rzadki. We Lwowie jeden okaz *ex l.* w drugiej połowie lipca. Gąsienica żyje w maju na *Genista tinctoria* w sprzędzonych kończynach bocznych gałęzi; przepoczwarcza się na ziemi w drobnym oprzędzie.

91. *Diffinis* Hw. Kilka okazów na stepowatych łąkach piaszczystych koło Brodów i Lwowa, na początku czerwca i w drugiej połowie sierpnia; drugie pokolenie liczniejsze. Dotąd w Galicyi wschodniej nie zauważany.

*92. *Lugubrella* F. Tego pięknego molowca odkryłem w stanie już nieco zlatanym, na murze cmentarnym koło Brodów, w pobliżu lasu sosnowego, 18. sierpnia 1899. r.

93. *Maculatella* Hb. Po dwudziestu kilku latach udało mi się napotkać kilka okazów tego rzadkiego gatunku, na ograniczonym terenie w zrębie sosnowym koło Brodów, 14. sierpnia (porówn. m. w.). Jest w kraju daleko rozprzestrzeniony, lecz bardzo lokalny i rzadki.

Bryotropha Hein.

94. *Decrepidella* H. S Zauważyłem go licznie na całym obszarze, w nizinie i w górach, od Brodów po Szczakowę, w rozmaitych odmianach; przebywa przeważnie po suchych, piaszczystych łąkach przyleśnych, (w Szczakowy po krzakach jałowcowych), w drugiej połowie czerwca i przez cały sierpień, może w dwóch generacyach.

Teleia Hein.

95. *Notatella* Hb. Koło Bochni w połowie maja.

96. *Dodecella* L. W piaszczystej okolicy Szczakowy, płoszony ze sosen przy końcu lipca (porówn. m. w.).

---

[1]) Barwie tej odpowiada najlepiej kolor „*saturate fumatus*“ (Nr. 13 b tabeli farb w „Terminologia entomologica“ J. Müllera, II. wyd. 1872).

[2]) Aberacya zbliżona do nienazwanej *v.* c, w Z. L. E. IX, p. 250: „*Thorace* cum alis anter. dense fuscescenti pulverulentis, lineola curvata in puncta duo mutata ♂“.

Ptocheuusa Hein.

97. *Subocellea* Stph. Jeden okaz w Szczawnicy, 23. lipca; rzadki.

Parasia Dup.

98. *Neuropterella* Z. W gajach koło Starego Sącza i po łąkach wśród wiklin nad Kamienicą przy N. Sączu, trzy piękne okazy między 31. lipca a 22. sierpnia. Mało znany.

Lamprotes Hein.

99. *Atrella* Hw. Koło Piwniczny po debrach na początku sierpnia. Znany był tylko z okolicy Lwowa.

100. *Unicolorella* H. S. W Galicyi wschodniej wykryłem go w kilku okazach przy końcu czerwca, w ogrodach lwowskich. Daleko rozprzestrzeniony, lecz nie zwyczajny.

Anacampsis Curt.

101. *Vorticella* Sc. W Lipkach koło Brodów na początku maja. Rozprzestrzeniony, jednak bardzo mało znany; w dwóch generacyach, w maju i lipcu.

Gonia Hein.

102. *Pudorina* Wk. Jeden mocno zlatany okaz wypłoszyłem z krzaków leśnych w Lipkach (koło Brodów), dopiero 20. sierpnia (porówn. m. w.).

Cleodora Curt.

*103. *Anthemidella* Hein. Kilka pięknych egzemplarzy zebrałem na kwiecistych spadzistościach góry czorsztyńskiej, 25. lipca 1899. r.

Ypsolophus F.

*104. *Marginellus* F. Odkryłem go w kraju w r. 1899. koło Szczakowy. Motylki ukrywają się między dolnemi gałęziami krzaków jałowcowych, w jakie piaszczyste brzegi lasów sosnowych tamże obfitują; spłoszone zrywają się do szybkiego lotu, lub też upadają jakby nieżywe na ziemię. Gąsienice żywią się szpilkami jałowców i to przeważnie krzaków pręcikowych. Motyle zbierałem (w pięknych okazach) przy końcu lipca i na początku sierpnia.

Nothris Hb.

105. *Sabinella* Z. W Szczakowy kilka egzemplarzy wypłoszonych z jałowców, równocześnie z poprzednimi (porówn. m. w.).

Sophronia Hb.

106. *Semicostella* Hb. Na początku lipca, w Brzuchowicach koło Lwowa.

Harpella Schrk.

107. *Bracteella* L, Tego ślicznego i rzadkiego molowca znalazłem na ścianie sieni we Lwowie, 1. lipca 1900. r. Znany prócz tego tylko z Rytra, przeto daleko rozprzestrzeniony.

Oecophora Z.

108. *Similella* Hb. W lasach świerkowych koło Czarnego Dunajca, przy końcu lipca.

Oegoconia Stt.

109. *Quadripuncta* Hw. Pojawił się przy lampie w Szczakowy 2. sierpnia. Daleko rozprzestrzeniony, jednak niezawodnie bardzo rzadki (porówn. m. w.).

Glyphipteryx Hb.

110. *Equitella* Sc. W okolicy Brodów i Lwowa dość zwyczajny; przebywa po otwartych i przyleśnych łąkach w dwóch pokoleniach, mianowicie przy końcu maja i na początku czerwca, oraz znowu w sierpniu.

Gracilaria Z.

111. *Rufipennella* Hb. W kraju odkryty przez Schillego w okolicy Rytra (I). Drugi okaz wypłoszyłem z krzaków na cmentarzu lwowskim, 18. września 1900. r.; jest przeto daleko rozprzestrzeniony.

Coleophora Z.

112. *Hemerobiella* Sc. W uzupełnieniu moich dawniejszych spostrzeżeń (porówn. m. w.) dodaję, że gatunek ten jest w okolicy Lwowa, zwłaszcza w stanie gąsienicy dość pospolity. Wiele

woreczków z gąsienicami znajdywałem tamże w porze wiosennej na gruszy i jarzębinie. W młodości przebywa gąsienica w małym, pistoletowato zakrzywionym woreczku, który w późniejszym wieku, skoro liście już się całkiem rozwinęły, zamienia na znacznie większy prosty; w czasie żarcia wysuwa się z woreczka głęboko w miąższ liścia. Opuszczone dawne woreczki znachodzą się na liściach obok zamieszkałych wielkich. Motyle lęgną się dopiero w lipcu.

113. *Anatipennella* Hb. Kilka egzemplarzy w Brodach częścią przy lampie, częścią w domu wyhodowanych, między 31. maja a 13. lipca. Gąsienica żyje liśćmi wierzby iwy w maju; jej woreczek jest tęgi, pistoletowaty, nieco ścieśniony, barwy czarno brunatnej.

114. *Conspicuella* Z. Bardzo rzadki. Jeden okaz w Szczawnicy na jałowem pastwisku koło potoku Grajcarka, 23. lipca 1899. r. Zresztą zauważany tylko w Rytrze.

*115. *Clypeiferella* Hofm. Kilka pięknych okazów tego, u nas jeszcze nieznanego gatunku, pojawiło się przy lampie na dworcu kolejowym (leżącym wśród obszarów szczero piaszczystych) w Szczakowy, 3. sierpnia 1899. r.

Chauliodus Tr.

116. *Illigerellus* Hb. We Lwowie *ex l.* w połowie czerwca. Gąsienice w maju tego samego roku na poziomce; przeistaczają się w poczwarkę na ziemi w delikatnym oprzędzie siatkowatym.

Elachista Stt.

117. *Obscurella* Stt. Dotychczas był wykazany tylko z okolicy Rytra (Schille); zauważyłem go także na łąkach leśnych przy Lwowie. W maju.

*118. *Rudectella* Stt. W okolicy Lwowa na łąkach, zwłaszcza suchych, przez cały maj nie bardzo rzadki.

Lithocolletis Z.

119. *Strigulatella* Z. Pojawia się w Rzeszowie i całej, nawet dalszej okolicy N. Sącza (Załubincze, Łyczana, Rytro, Piwniczna); po miejscach obfitujących w olszę, roślinę pokarmową gąsienicy, zwłaszcza w nowosądeckim ogrodzie strzeleckim jest w generacyi wiosennej co roku liczny. Dwa pokolenia, pierwsze od połowy kwietnia do połowy maja, drugie w sierpniu.

120. *Spinicolella* Stt. Rozpowszechniony na całym obszarze, od nizin do przedgórzy, zwłaszcza w okolicach obfitych w tarninę. We Lwowie hoduję go z gąsienic, które żyją w liściach tarniny i śliwy [1]. Zauważyłem, że w liściach utrzymywanych przez zimę zbyt wilgotnie, zamieniają się gąsienice (o ile nie zginą) w poczwarki dopiero na wiosnę, podczas gdy z reguły przepoczwarczwarczają się jeszcze przed zimą. Motyl pojawia się w maju, oraz znowu przy końcu lipca i w sierpniu; generacya wiosenna jest liczniejsza.

121. *Nicellii* Stt. Także w okolicy Rzeszowa i Lwowa, pierwsza generacyu w maju (porówn. m. w.), przeto daleko rozprzestrzeniony.

122. *Froelichiella* Z. Myślenice, w zrębie leśnym przy końcu lipca.

123. *Kleemannella* F. Kilka okazów w okolicy Krakowa, Rzeszowa i Lwowa, w maju; przebywają w olszynach

124. *Tremulae* Z. W Brodach i Lwowie, przeważnie *ex l.* Gąsienice i poczwarki znajdywałem wyłącznie w liściach osiki i tylko w jesieni. Motyle lęgły się między 19. września a 6. października tej samej jesieni; ponieważ w naturze zauważyłem motyle jeszcze w połowie listopada i znowu (zlatane) w połowie kwietnia, przypuszczam u nas tylko jedną: jesienną generacyę motyli, które po części zimują [2]).

Cemiostoma Z.

125. *Wailesella* Stt. W okolicy Lwowa, po leśnych łąkach koło *Genista tinctoria*, przez cały maj nierzadki; kilka okazów drugiej generacyi wyhodowałem tamże z gąsienic, minujących na wiosnę liście rzeczonej rośliny. Dojrzałe gąsienice opuszczają swe chodniki i przeobrażają się w drobnym, białym kokoniku, w kątach liści; motylki lęgną się przy końcu czerwca i w pierwszej połowie lipca.

Nepticula Z.

126. *Sericopeza* Z. Dotychczas znajdywałem go tylko koło Lwowa i Brodów, przy końcu maja, na początku czerwca i znowu w drugiej połowie sierpnia, przeto w dwóch pokoleniach.

---

[1]) L. Sorhagen (Beitrag zur Kenntniss der Gattung *Lithocolletis*. Illustr. Zeitschr.für Entomol., 1900) stara się wykazać, że motyle, które powstają z gąsienic minujących liście tarniny, a śliwy ogrodowej, należą do dwóch różnych gatunków; drugi z nich nazwał *Domesticella*.

[2]) W rodzaju *Lithocolletis* lęgną się niektóre okazy pierwszej generacyi motyla, miasto na wiosnę, już w jesieni i zimują; jednak u *L. Tremulae* nie zauważyłem dotąd zimujących poczwarek.

*127. *Decentella* H. S. Bardzo rzadki. Wypłoszyłem go w jednym okazie z leszczyny, pod Wysokim Zamkiem we Lwowie, 12. czerwca 1900. r.

Micropteryx Hb.

128. *Sparmannella* Bosc. Daleko rozsiedlony (okolice N. Sącza, Lwowa), lecz nie zwyczajny; koło brzóz i grabów przy końcu kwietnia i w maju.

129. *Semipurpurella* Stph. Także koło Lwowa, pojedynczo w drugiej połowie kwietnia (porówn. m. w.); daleko rozprzestrzeniony.

PTEROPHORINA.

Platyptilia Hb.

130. *Gonodactyla* Schiff. S. V. Rozprzestrzeniony wszędzie w dwóch generacyach; zauważyłem go od połowy maja do końca czerwca i znowu w połowie sierpnia. We Lwowie hodowałem często ten gatunek w pierwszej generacyi. Gąsienica zimuje w młodym wieku i żyje już od początku wiosny w dętych szypułach koszyczków kwiatowych podbiału *(Tussilago farfara);* zrazu przebywa blizko ziemi, później u góry pod dnem koszyczka, zdradzając swą bytność kałem, który wyrzuca przez czarny, w dnie kwiatostanu wygryziony otwór. Gąsienice przepoczwarczają się częścią w sprzędzonym puchu owocostanu, częścią w delikatnym, białym oprzędzie pod liśćmi lub na łodygach.

131. *Nemoralis* Z. Jeden okaz przyleciał około godz. 11. w nocy, do lampy w Piwniczny, 30. lipca.

Amblyptilia Hb.

132. *Acanthodactyla* Hb. Daleko rozsiedlony; zbierałem go w N. Sączu i okolicy (Podegrodzie), Brodach i Lwowie. Pora pojawu bardzo różna: przy końcu lipca, sierpnia, września *(ex l.)* i w połowie października. We Lwowie znajdywałem na *Geranium* w połowie września wyrosłe już gąsienice, z których motyle lęgły się pod koniec tegoż miesiąca. W Rytrze zauważano go w maju, w okolicy Sambora w czerwcu. Okazy z późnej jesieni zimują.

133. *Cosmodactyla* Hb. Rozprzestrzeniony jak poprzedni, zarazem częstszy. W okolicy N. Sącza (Załubincze, Żarnowiec) zbie-

rałem go przy końcu lipca i sierpnia, koło Lwowa (też *ex l.*) w trzech ostatnich tygodniach września. W r. 1899. znalazłem we Lwowie na *Geranium* kilka gąsienic i poczwarek w drugim tygodniu września, z których motyle lęgły się między 14. a 22. tegoż miesiąca. Poczwarki znajdują się najczęściej blizko szczytu gałęzi, przyczepione kuprem, zwrócone w dół głową.

Oxyptilus Z.

134. *Tristis* Z. Zwyczajny po łąkach piaszczystych w okolicy Brodów i Lwowa, w dwóch pokoleniach między 20. maja a 10. czerwca, oraz liczniej od połowy sierpnia do połowy września. W Galicyi zachodniej jeszcze nie spostrzeżony.

135. *Distans* Z. Równocześnie z poprzednim i w tych samych miejscach, jednak rzadszy.

136. *Leonuri* Stange. W okolicy Lwowa, na wapnistych pochyłościach, wystawionych na działanie słońca, odkryłem stanowisko gąsienic tego rzadkiego gatunku. Przebywają w maju na *Leonurus cardiaca* L. Stange znalazł w lipcu 1880. r. dwie gąsienice i poczwarkę tego motyla na liściach pędu kwiatowego rzeczonej rośliny, jednakże zaniedbał je opisać. Ponieważ opisu pierwszych stanów tego rzadkiego piórolotkowca nie znalazłem nigdzie, nie wyjmując najnowszej monografii Dra O. Hofmanna[1]), podaję go tutaj według własnych, dokładnych spostrzeżeń.

Gąsienica dorosła jest na 9 do 10 *mm* długa, wałkowata, przy końcach nieco zeszczuplona. Jej barwa ciemno niebieskawo zielona, wzdłuż szeregów brodaweczek jaśniejsza; również przeguby ciała są delikatnie jaśniejsze. Naczynie grzbietowe przebija ciemniej. Naokoło każdego pierścienia mieści się 8 brodaweczek, które łącznie tworzą po każdej stronie ciała 4 podłużne rzędy. Brodaweczki drugiego rzędu (licząc od linii grzbietowej) są w środku czarnawe. Otoczenie wszystkich brodaweczek jest jaśniejsze, wskutego czego powstają wymienione poprzód jaśniejsze pręgi podłużne. Każda brodaweczka jest porośnięta jednym długim włosem i otaczającym go wieńcem włosków krótszych; włosy białe, tylko główny i niektóre boczne są czarne z białymi końcami. Między drugim a trzecim szeregiem brodaweczek mieszczą się małe, wybitnie czarne przetchlinki (z wyjątkiem 2. i 3. pierścienia). Głowa nieco jaśniej zielona, z dwoma brunatnemi plamkami u góry i kilku w kratkę ułożonemi bo bokach. Nogi prześwietlające o ciemnych stopach, brzuszne stosunkowo długie. Gą-

[1]) Die deutschen *Pterophorinen* etc. Berichte d. naturwiss. Vereins zu Regensburg, 1897.

sienica żyje na liściach *Leonurus cardiaca*, które wielokrotnie przedziurawia. Dziwnym zwyczajem przegryza ogonek liścia przeszło do połowy, powodując zwieszenie się jego i żyje tak w napół zwiędłym i pomarszczonym liściu aż do przepoczwarczenia się. Niekiedy przebywają na jednym większym liściu 2 lub 3 gąsienice. Zwyczajnie zamieszkują wyższe liście łodygowe, czasem listki małe blizko ziemi. Gąsienice zaczęły się u mnie zapoczwarczać dnia 25. maja; przeobrażają się częścią na ścianach swej klateczki, częścią na łodygach lub ogonkach liści, przytwierdzone kuprem, zwieszone w dół głową, przylegając spodem ciała szczelnie do przedmiotu przyczepu.

Poczwarka jest niewiele nad 8 *mm* długa, zielonawo brunatna, na grzbiecie tułowia i kałduna najczęściej jaśniej zielona; tułów niekiedy cały zielony. Grzbiet tułowia pokryty gęsto białemi szczecinkami. Po każdej stronie grzbietu kałduna przebiega szereg wyniosłych, z boku ścieśnionych, ku tyłowi malejących guzów, najeżonych pęczkiem szczecinowatych cierni. Mianowicie po bokach grzbietu każdego pierścienia kałduna znajduje się jeden guz, porosły pęczkiem 4—6 tęgich, mniej więcej palczasto ułożonych cierni; płaszczyzny co dwóch pęczków każdego pierścienia są ku tyłowi słabo rozbieżne. Dwa ciernie środkowe każdego pęczka są nieco grubsze, ścieśnione i w dwóch przeciwnych kierunkach (ku przodowi i tyłowi) słabo zagięte; inne są cieńsze i bardziej pochyłe. Ciernie są żółtawo białe, środkowe przy końcu często zaciemnione. Pomiędzy szeregami tych pęczków znajduje się na pierścieniach 3—8, z każdej strony jedna mała brodaweczka, porośnięta parą małych, rozbieżnych szczecinek (rzadziej jedną tylko szczecinką). Wzdłuż boków i spodu ciała poczwarki przebiegają nadto z każdej strony po 4 szeregi drobnych brodaweczek, pokrytych cierniowatemi szczecinkami. Szereg pierwszy (najbliższy guzów grzbietowych) składa się z brodaweczek o dwu rozbieżnych szczecinach. Brodaweczki szeregu drugiego są trójszczecinowe (w środku mała ciemniejsza szczecinka, dwie inne dłuższe, białe, rozbieżne). Szereg trzeci tworzą brodaweczki dwuszczecinowe (przednia szczecina krótka, prostopadła, tylna dłuższa, ku tyłowi zwrócona). Szereg czwarty składa się z brodaweczek trójszczecinowych (szczeciny ku tyłowi pochylone, tylna najdłuższa i najskośniejsza). Pokrywy nóg nieco dłuższe od skrzydłowych. Żyłki skrzydeł różańcowato nabrzmiałe i wraz z pokrywami rożków porosłe szeregami zakrzywionych szczecinek. Motyle lęgły się w pierwszej połowie czerwca.

137. *Parvidactylus* Hw. Także w Szczakowy na wilgotnych łąkach wśród młodej sośniny przy końcu lipca (porówn. m. w.).

Leioptilus Wallgr.

138. *Osteodactylus* Z. Gatunek przeważnie górski; zauważyłem go w lipcu koło Rytra i Krynicy pojedynczo w zrębach leśnych.

Aciptilia Hb.

139. *Baliodactyla* Z. W Piwnicznej, na górskiej łące 21. lipca.

We Lwowie, w styczniu 1901. r.